

XXXIV CONGRÉS DE LA UGT

Més interessos, menys ideologia

Fns i tot la situació autònoma espanyola pot semblar la glòria al costat del panorama sindical. I és que els sindicats continuen sent la veritable ventafocs de la renovació democràtica a l'Estat espanyol, malgrat els esforços fets per millorar-ne la influència. Els dirigents sindicals adueixen en la seua defensa que s'han hagut d'implantar i actuar enmig d'una fortíssima crisi econòmica i de grans tensions polítiques, cosa que els ha retallat el marge de maniobra i els ha allunyat una massa laboral en general poc motivada des del punt de vista sindical.

De fet, aquestes i moltes altres contradiccions sindicals han aparegut en el XXXIV Congrés de la UGT, celebrat la setmana passada a Madrid, tal com s'han anat reflectint en tots els congressos dels sindicats convocats durant l'etapa democràtica. Com en ocasions anteriors, la gran polèmica pública, sens dubte la més llaminera per als mitjans de comunicació, s'ha centrat en les relacions futures entre la UGT, el PSOE i el govern socialista. Però els caps més clarividents d'aquest sindicat sabien (i ho deien en privat) que el debat autèntic s'havia d'haver fet sobre l'acció sindical a curt i mitjà termini, i sobre l'estructuració de la UGT. El mateix Nicolás

La setmana passada tingué lloc a Madrid el trenta-quatre congrés del sindicat socialista UGT. Les seues relacions amb el partit del govern i l'adequació al panorama laboral n'han estat els eixos.

Josep M. Sanmartí (Madrid)

Pel que fa a l'afiliació sindical, l'Estat espanyol es mou a nivells tercermundistes.

Redondo intentà, una vegada i una altra, de plantejar la qüestió essencial de l'ampliació del sindicat cap a col·lectius laborals fins ara dominats pel corporativisme i els sindicats independents, però no és clar que li fessen massa cas.

Un enorme repte

Tanmateix, els ugetistes, que han dut el pes de les negociacions durant aquests anys passats, intueixen l'enorme repte que té davant seu el sindicalisme. Des de fa uns anys, les empreses multinacionals estan fent enormes inversions arreu d'Espanya; per exemple, en el sector de l'automòbil o de l'alta tecnologia. Els sindicats han d'aprofitar els pactes amb les companyies per canalitzar les inversions segons els interessos dels treballadors. No cal dir que tot això implica uns estudis complicadíssims, uns càlculs extraordinàriament detallats, unes previsions econòmiques molt acurades, una implantació forta i una capacitat de negociació i de pressió suficient. Malauradament, a l'Estat espanyol no hi ha en l'actualitat cap sindicat que treballi en aquestes condicions, i certament, tampoc no ho fa la UGT.

Per donar-ne un detall: un bon sindicat alemany o francès rutlla amb

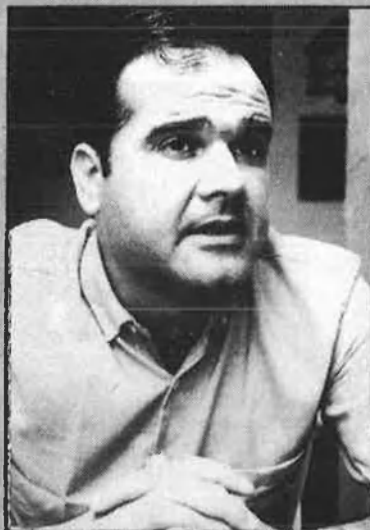
Algunes contradiccions que cremen

Manuel Chaves *

La clau de les relacions entre el PSOE i la UGT rau fonamentalment a preservar l'autonomia i la independència del sindicat, en base als òrgans propis i sobirans. Partint d'aquest principi indiscutible, el fet de convertir el sindicat en un sindicat de masses que s'ampliï cap a altres col·lectius no integrats sindicalment i amatenent a totes les mutacions que s'esdevenen a les estructures, socials i econòmiques, no ha d'implicar un distanciament vers el PSOE, entès aquest com una desvinculació del projecte social, econòmic, que té el mateix PSOE.

Si això s'esdevingués, és a dir si es produís el distanciament, la UGT hauria de seguir uns camins totalment diferents als trepitjats fins ara, i que a mi personalment em semblarien perillosos. Això duria, sens dubte, cap a una dinàmica sindical corporativa o, passant a l'altre extrem, pansindicalista. Em fa l'efecte que en aquests moments l'esquema de les relacions ja és definit, des de fa molt de temps, i no hi ha cap motiu per haver-lo de replantejar. Si més no, caldrà adaptar-lo a les circumstàncies actuals que són canviants.

Lògicament, en aquestes relacions es plantegen uns problemes específics. Dins d'un context d'elaboració d'un projecte comú, hi ha un àmbit de discrepàncies, sobre qüestions conjunturals o puntuals, més o menys greus, que mai no poden o no han de dur la UGT a una

desqualificació global del projecte socialista, almenys si no es plantegen alternatives a les diverses polítiques que l'integren. Al llarg d'aquests anys hi ha hagut diversos moments molt tensos en les relacions entre el PSOE i la UGT, però malgrat la seva gravetat, mai no s'ha qüestionat, no solament el projecte global socialista, sinó la política econòmica de conjunt que segueix el govern.

El fet nou és que la UGT necessita adaptar-se als canvis soferts pel país i Europa, i no tan sols amb simples declaracions verbals. Cal tenir aquesta voluntat d'adaptació i establir, al mateix temps, els mitjans i adequar l'organització i les seves estructures per proposar solucions, en aquests moments potser inimaginables, als nous problemes que van apareixent. És lògic que en aquest procés es cremin alguns dirigents, perquè, en sorgir àmbits de discrepància entre el partit i el sindicat, després de l'ascens al poder del PSOE, es plantegen una sèrie de contradiccions que en el cas de dirigents del partit i del sindicat simultàniament són més agudes. N'hi ha que les assumeixen i n'hi ha que no, o que en qualsevol cas les utilitzen com a armes llançables. □

*Vocal de l'Executiva Confederal d'UGT i secretariat de Política Econòmica i Social de l'Executiva Federal del PSOE

uns dotze mil funcionaris fixos, que estructuraven un aparell poderós i eficient. La UGT té, amb prou feines, 600 treballadors propis. Un altre problema greu que es planteja cada dia és la col·laboració amb CCOO, sobretot en aquells casos que resulta indispensable, com és ara en el esmentats de les multinacionals. No fer-los un fre sindical pot significar, i de fet això s'està esdevenint ja, un retorn del capitalisme dur, a redós d'un neoliberalisme empresarial i d'un govern permissiu. Els ugetistes asseguruen que Comissions Obreres és un sindicat més caòtic encara que no ells, i que estan més preocupats per defensar espais polítics i d'imatge que no per estructurar de debò una lluita sindical coherent amb el model vigent.

El drama de la implantació

A més de repassar a fons la política de concertació, els ugetistes haurien d'haver fet una revisió sincera del seu nivell real d'implantació, que es pot

considerar ridícul. Que amb una població activa que supera els dotze milions de treballadors, el principal sindicat oficialment tingui una afiliació que no arriba als 700.000 carnets indica que ens movem en uns nivells tercermundistes. Alguns càlculs asseguren que l'afiliació en general dels treballadors a l'Estat espanyol ha baixat del 24 per cent al 5 per cent, aproximadament. No és estrany, doncs, que a l'hora de la veritat la patronal hagi pogut fer allò que ha volgut i que la defensa dels assalariats procedeixi exclusivament de les lleis i de l'administració. Un líder de la UGT reconeixia amargament a EL TEMPS que el 80 per cent de la classe treballadora de l'estat viu d'esquena als sindicats, i hi afegia: «Quan entrem en una fàbrica, entrem en terreny enemic».

Davant d'aquest panorama desolador, Nicolás Redondo intentà llançar la seva idea d'una obertura ugetista cap als nous sectors laborals i cap a les noves fórmules econòmiques i sindicals que sorgeixen a l'Europa comu-

nitària. Havent entrat en crisi el model anglo-nord-americà, queda l'opció franco-alemanya de creixement econòmic, que s'ha de basar fonamentalment en múltiples pactes. I en aquests pactes els sindicats europeus han de fer un paper decisiu. Ni a escala estatal, ni a escala europea, els sindicats espanyols no estan en condicions, ni de bon tros, de respondre a aquest repte gegantí i immediat, i el XXXIV congrés de la UGT ho ha palesat perfectament.

Ara bé, l'eixamplament de la UGT ha de comportar fer força un gran relaxament de la seva composició socialista, fins ara molt estricta. Nicolás Redondo acusà els socialdemòcrates del PSOE d'actuar en la pràctica com a liberals i d'abandonar parts importants del discurs de l'esquerra. Potser, però no es pot descartar que, d'ací a uns anys, la UGT pateixi unes tensions semblants a les del PSOE, el dia que faci el mateix pas, és a dir, ocupar nous espais sociològics i laborals per millorar la implantació. □